

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Narodna se pošilja npravalstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške alicc hštv. št. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vretice, če se natšne enkrat, po 5 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Resimo naše ljudstvo po okolicah mest in trgov!

Naše ljudstvo, kar ga živi blizo mest in trgov, pride po gostem v dotiko z ljudmi v bližnjem mestu ali trgu. Koder so razmere zdrave, tam to ni krivo in je lahko celo dobro za okolico, pa tudi za mesto ali trg, vendar kje so, v tem oziru, pri nas razmere zdrave? Ljudi Bog, po naših mestih in trgih so ljudje blizo vsi za okolico nevarni, nevarni za krščansko življenje, za narodni razvoj, pa tudi za gnotno stanje naših ljudi! Šapa, ki prihaja od todi v okolico, ni zdrava ter raznaša kalice razdanosti, zapravlivosti in nemškutarije todi več, ondi manj, vselej pa več, kakor jih more vdušiti naše, sicer dobro ljudstvo, predno vrase ta plevel med pšenico ter zaduši v ljudstvu našem vsak bolji čut za sv. vero in materno besedo.

Ali ni pomoči zoper to plevel? Ne vem, toži nam prijatelj našega lista v Hočah, ne vem, če rečem preveč, da je naše ljudstvo v tem oziru jako na slabem. Ne gledé na gospodarske razmere, ki hirajo pod pritiskom nemškutarskih ali nevednih županov, lahko opazi vsakdo kmalu veliko duševno zapaščenost našega ljudstva. Le poslušajmo jih, kako govoré, celo župani, da kar ušesa boljše! Morda je tak človek poliznil kedaj pri nemški mizi kako drobtinico, ki jo torej pri prvi priliki mora vporabiti, češ, da se pove bolj imenično v nemščini a siromak s tem le priča, da je ubog polovičar, ki ne zna tega, ne onega jezika. Kedaj bode drugače? Pri mladini se naj začne prerobenje; naše učiteljstvo ima priložnost, pokazati se vredno svoje naloge; naj uči deco čiste slovenščine in podpira pouk z lepimi slovenskimi knjigami, katere bi izposojevalo otrokom iz »šolske knjižnice«. In za odrasle! Istina, prepotrebno bi bilo posebno v teh krajih razširiti, kolikor mogoče, vrlo d ušivo sv. Mohorja. Častita duhovščina spravi, če pričébi todi vsaj še jedenkrat toliko u-lov prekristnemu

društvu, ne le vernega duha med svoje župljane, ampak stekne si tudi lepih zaslug za narodno probujenje, zakaj po takih knjigah bode po času ljudstvo postalo do- vzetno za narodne misli. Na drugi strani pa bi se naj po poklicanih možéh za to skrbelo, da tudi v te kraje dohaja večje število slovenskih časnikov, mesto nam sovražnih nemško-liberalnih listov. Če kmetu prigovarja k čemu mož, ki ima po svojem stanu in po svojej zdravej razsodnosti mogočen vpliv na-nj, prijateljski njegovi opomini ne bodo ostali brez dobrega sadú; slovenski kmet pač navadno ne ve pri nas, za kaj se gre prav za prav, zato ga je treba poučiti o njegovih dolžnostih in pravicah. Žalost pa polije človeka, če pride tu pa tam zvečer v kako domačo gostilno! Kmeti in gospodje pri jedni mizi, pa vsi hočejo nemščino! Tukaj bi bilo primerno nastopiti in ne oziraje se ne na levo, ne na desno s prepričevalnimi besedami poučiti kmeta o narodnih naših borbah, ne pa se izgubiti v gostem tabakovem dimu pri kvartah, jednemu ali drugemu brez- značajnežu na ljubo, ki se sramuje svoje matere slovenske, kramljajoč po nemški. Cel, značajan mož ne molči, kjer se žali ali sovraži to, kar on ljubi. Kako pa bi mogel poleg sedeči kmet spoštovati svojo materinsčino, če je »gospodje« nočejo govoriti! Zato na noge, odločilni možje vplivnih stanov, sovražne elemente ven, ven iz uradnij, ven iz šole, ven iz gostilne, kaj dela tujsčina, nam sovražna, na naših fleh?

Beseda o lovski postavi.

(Konc.)

Poglejmo zdaj še celo stvar od druge strani. Naša občina plačuje na leto okoli 2000 gld. direktnega davka, blizo toliko pa še priklad; skupaj toraj okoli 4000 gld. znosimo kmetje v c. kr. davkarijo. Da je to breme nan težko, pričajo naši žulji in znoj, še bolj pričajo pogosti pohodi eksekutarja, kateri hodi zaostali davek terjat

Koliko pa je vreden lov, oziroma koliko se plača najemščine? Ne rečem, da bi bil vreden več, ali še toliko morda ne, vendar znesek ta je le okoli 50 gl. Kolik razloček je v teh številkah? In kakor sem zgoraj opisal, še večji razloček je v pravicah, kajti s tem sem dokazal, da lovske pravice segajo kmetu globoko v njegovo premoženje in blagostanje.

Morda mi utegne kdo očitati, da gledé škode pretravam, prečno rišem ali ker se je slučajno meni škoda zgodila, da vse to govorim le »pro domo sua«. Kar se ravno moje škode tiče, cenim jo lahko, kolikor veljajo enaka drevesca drugod in to bi zneslo okoli 25—30 gl. To bi ne bilo — če tudi je težko — še ravno največje hudo, ko ne bi še več trpela sadjereja. Kmet videvši tako in enako nezgodo, ne mara se več truditi s sadjerejo, saj je njegov trud tako nehvaležno izpostavljen vsem nadlogam, h katerim on more in sme le molčati. In nasledek vsega tega bo, da bode naša domovina gledé sadjereje še bolj zanemarjena, to pa edino le zaradi lova.

Prepričani smo vsi kmetje, da naši gg. poslanci storijo vse, kar vedó, da je v bran in blagor njih volilcev. Iz tega vzroka ne morem si kaj, da ne bi gorko jim priporočil to rano kmetijstva — sedanjo lovsko postavo, da jo celijo s tem, da jo preuredijo in to v korist tudi — kmetu. To pa se zgodi le, ako se proglasi zajec za škodljivo žival, postavim, kakor lisica. Škoda je gotovo njegova, še desetkrat večja od lisice.) Drugič pa naj bi bil kmet opravičen škodljivce svoje vsaj odganjati (p. zajca od sadnega drevja, od zeljnih sadik, soje s koruze itd.) ne da bi se mu to štelo v kazni, kakor zdaj, da je »lovski tat«.

S tem bi se kmetu dala le pravica, katero ima sicer vsaki stan in človek, da namreč sme braniti svoje imetje škode. Ako bi se pa izgovarjalo, da potem bode lov manj vreden, dostavimo lahko, da smo pripravljene ono malenkost kmetje utrpjeti, saj ta znesek v primeri s škodo ni vreden niti imena.

Ponavljaje svojo prošnjo do gg. poslancev še enkrat, opominjam in prosim občinske in okrajne zastope zopet, naj vložijo enake prošnje gledé lovske postave na kmetijsko družbo ali deželni odbor in to tako mnogoštevilno, da jih ne bodo mogli prezreti. Saj trpi kmet povsod enako škodo, katera je pa še bolj občutljiva, kakor se sploh misli. Če hočemo kaj doseči, delajmo vzajemno in ne zanašajmo se na druge. Prošnje te so lahko enostavne, ali biti morajo edine gledé podlage, to pa je »zajčji zob«. Slavno uredništvo »Gospodarja« pa prosimo, naj posreduje v tem, zraven naj pa slej zvedava imena občin, ki so prošnje poslane in s tem pokazale, da vedó, kjer kmeta čevelj najbolj žuli.

Kmet iz Pohorja.

Cerkvene zadeve.

Cerkvena glasba.

Cerkvene pesmi. Za mešane glasove. Zložil Ivan Zupan, orgljar in organist v Kamnigoricah (Steinbüchel in Oberkrain). Založil skladatelj. Tiskal Milic v Ljubljani. Cena zvezku je 50 kr.

Zbirka obsega 12 pesmij različnega značaja, katerih umetniško oceno je že »Slovenec« z dne 8. marca št. 55 prinesel in sicer iz peresa izbornega glasbenega umetnika in strokovnjaka Danila Fajgeljina. Po tej krasni oceni se že smemo zanesti, da so imenovane pesmi za dosti umetno in v cerkvenem duhu zložene. Velikonočnih je 5, štiri s slovenskim in ena z latinskim tekstom (Regina coeli, laetare), 2 o sv. Rešnj. Telesu, 2 o Materi božji, na čast sv. Florijanu, zakonska, in slednjič še

slavnostna pesem, ki se daje kaj lepo za razne prilike porabiti, kakor so: deset, dvajset, trideset, petdesetletnice itd. dandanes na dnevnem redu.

Pesmi so melodijozne, jako živahne in vesele, vendar pa nikjer ne prekoračijo cerkvene dostojnosti.

Dragi orgljavci prelepe zelene Štajarske, ki radi prepevate vesele pesmi v cerkvah, kar Vam nihče zameriti ne more, saj je menda še Bog dolgočasnih pevcev žalosten, sezite urno po teh pesmih, ne bode Vam žal. Da me pa kdo napačno ne ume, ko omenjam »veselo petje«, moram precej pripomniti, da jaz nimam tistih pesmij za vesele, ki jih nekateri na cerkvenih korih na »okroglo« navijajo, kakor štrene na motovilo. Take so jako žalostne, ampak le one so vesele, katere se v »cerkvenem duhu« gibljejo. Cerkvni duh mora pesmi prešinjati, in tak cerkvni duh in pobožno veselje je navdahnjeno v ravno kar priporočanih pesmih.

Gosp. skladatelj Ivan Zupan je sodružnik orgljarske tvrde: »Brata Zupan v Kamnigoricah«, katera ravno sedaj izdeluje nove orglje za ljubeznjivo semenisko cerkev sv. Alojzija v Mariboru in se bodo prihodnje poletje stavile na kor imenovane cerkve. M. Tomec.

Ponovljenje sv. misijona v Vitanji.

Veseli dnevi so bili za Vitanjsko faro zadnji teden. Obhajalo se je namreč ponovljenje sv. misijona, katerega je vodil vlč. g. Franc Doljak iz družbe Jezusove. Kdo bi se pač ne veselil takega časa, ki marsikateremu gane trdo srce, zaceli globoko dušno rano in mnogim pomaga k časnemu in večnemu blagru! Tudi nam ste, vlč. g. misijonar, k temu pripomogli s svojimi krasnimi in gniljivimi govori. Gotovo, Vi imate srce za nas; občudujemo Vašo ljubezen, ki Vas je vzlic Vaše visoke starosti vodila na leco trikrat na dan, da ste nas ognjevito učili, vneli, svarili. Za Vaš preveliki trud sprejmite našo najprisrčnejšo zahvalo! Bog Vam mnogokrat poplačaj! — Pa tudi vsem č. gg. duhovnikom se zahvaljujemo za njih trudapolno sodelovanje, posebno pa Vam, č. gosp. župnik, da ste nam preskrbeli ta sv. misijon, kakor tudi za veliko požrtvovanje v teh dneh. Hvala Vam! M. Š.

Mili darovi za družbo vednega čiščenja:

Remšnik 6 fl. 44 kr., Sv. Ilj v Slov. gor. 1 fl. 50 kr., Sv. Marjeta niže Ptuja 14 fl., Sv. Anton v Slov. gor. 2 fl. 64 kr., Širje 6 fl. 20 kr., Sv. Janž na Dravskem polju 6 fl., Kozje 6 fl., Sv. Vid na Planini 5 fl., Planina 3 fl., Prevorje 3 fl., Sv. Florijan na Boču 4 fl. 75 kr., Sv. Štefan pri Celju 9 fl., Bizelj 9 fl. 54 kr., Podsreda 17 fl. 2 kr., Reichenburg 24 fl. 4 kr., Razbor nad Laškem 1 fl. 35 kr., cerkev sv. Alojzija v Mariboru 10 fl. 50 kr.

Gospodarske stvari.

O vzreji konjev dirjalcev v Avstriji.

Velike vrednosti za našo državo je obnovljenje državne kobilarne (žrebčarije) v Pibru, zakaj upati smemo, da bode zdaj država skrbela za to, da se bode v Avstriji vzgoja konjev dirjalcev povspešila. Ta stroka konjereje bila je do sedaj pri nas zelo zanemarjena. Američani, Avstralijani in Rusi so nas v tem presegli.

Sicer je tudi do sedaj bila državna kobilarna za dirjalce v Radaveu; vendar ta je tako oddaljena, da konjerejem tostranske državne polovice ni bila pristopna. Z veseljem pozdravljajo torej tostranski konjereji državno kobilarno v Pibru. Toda zdaj bi morala država priskrbeti vsaj enega ameriškega žrebca dirjalca.